

Uzsākot dienestu Zemessardzē, Latvijas pilsonis dod zvērestu:

“Es, uzņemoties zemessarga pienākumus un apzinoties atbildību savas tautas un likuma priekšā, zvēru būt uzticīgs Latvijas Republikai, tās Satversmei un likumīgajai valdībai, netaupot spēkus, veselību un dzīvību, sargāt Latvijas valsti un tās neatkarību. Apšološos pēc labākās sirdsapziņas veikt zemessarga pienākumus, bez ierunām pakļauties militārājam disciplīnai, vienmēr pildīt savu komandieru pavēles un rīkojumus atbilstoši Latvijas Republikas likumiem.”

PIRMS ZVĒRESTA

Ierodoties izvēlētajā Zemessardzes bataljonā, zemessarga kandidātam jāizpilda iesniegums par uzņemšanu Zemessardzē, jānoslēdz līgums par dienestu, kura termiņš ir pieci gadi, kā arī jāiesniedz autobiogrāfija ar roku rakstītā formā. Zemessardzes bataljons izsniegs kandidātam norīkojumu uz medicīniskajām pārbaudēm. Pēc medicīnas komisijas atzinuma iesniegšanas Zemessardzē jāpagaida drošības iestādes atziņums par kandidātu. Tas var aizņemt mēnesi vai pat vairāk.

Periodā pirms zvēresta iesniegumu uzrakstījušais ir zemessarga kandidāts. Kad saņemti vajadzīgie atzinumi, ikvienā bataljonā tiek organizēta zemessarga pirms zvēresta apmācība. Tā vērsta uz to, lai kandidātam dotu ieskatu tālākajā dienestā un veidotu cilvēka izpratni par viņa lomu Zemessardzē. Apmācība ietver arī ieskatu normatīvajos aktos, kas regulē valsts aizsardzību un kara vešanu. Kandidātu apmāca arī pareizi uzvilkt un nēsāt formu, kā arī iepazīstina ar ekipējumu un tā izmantošanas iespējām. Zemessardzē tāpat kā jebkurā Nacionālo bruņoto spēku

(NBS) vienībā obligāta ir arī ierindas apmācība, kurā ieskatu tiek dots pirms zvēresta apmācības procesā.

Pēc šīm apmācībām kandidāti dod svinīgo zvērestu, oficiāli kļūstot par zemessargiem.

PĒC ZVĒRESTA

Gluzi kā jebkuras NBS vienības karavīram, arī zemessargam pamatapmācības process ir obligāts. Tā standarti ir vienoti visā NBS.

Pamatapmācība sastāv no teorētiskajām un praktiskajām nodarbībām, kuras iespējams iziet vai nu centralizētās trīs nedēļu nometnēs, vai savā bataljonā nedēļu nogalēs ilgākā laika posmā. Pamatapmācība ietver ieroču apmācību un kaujas šaušanu, topogrāfiju, pirmo medicīnisko palīdzību, sakaru apmācību, lauka kaujas iemaņas, ierindas mācību, Latvijas militārās vēstures, reglamenta un normatīvo aktu padziļinātu apgušanu.

Zvērests ir kā robežšķirtne

Zemessardzes 27. kājnieku bataljona virsseržants **VILNIS PRAZŅICĀNS** stāsta, ka interese par stāšanos Zemessardzē joprojām ir augsta: “Cēsīs par to nekad nav bijis jāsūdzas, ar pirms Krievijas iebrukuma Ukrainā 24.februārī. Man ir gandarījums, ka cilvēki, kuri ikdienā nav saistīti ar militāro jomu, izvēlas šādu ceļu, lai apliecinātu sevi, uzticību savai valstij. Viņi nav jāmotivē nākt, mācīties, darīt, viņi to grib, un dažkārt šiem jaunajiem motivācija ir tik liela, ka iedvesmo arī tos, kuri jau dienējuši gadiem un reizēm ieslīguši rutīnā.”

Virsseržants arī norāda, ka arvien vairāk izzūd stereotips, ka Zemessardze jau tāda niekošanās vien ir: “Mēs pildām tieši tādas pašas uzdevumus kā profesionālā dienesta karavīri. Arī pamatapmācība, ko iziet tie, kuri devuši zvērestu, ir tieši tāda pati kā tiem karavīriem, kuri izvēlējušies profesionālo dienestu. Zemessardzes 2. Vidzemes brigādē pamatapmācība notiek centralizēti trīs reizes

gadā, vasarā ir viena intensīvā noņemne 21 dienas garumā, un divas reizes gadā ir mazāk intensīvās apmācības, kad zemessargi tajās aizvada deviņas nedēļas nogales, jo ne visiem ir iespēja dabūt trīs brīvas nedēļas. Cenšamies nākt pretī tiem, kuri vēlas kļūt par zemessargiem.”

V. Prazņicāns saka, ka zvēresta došana ir īpašs brīdis, kad ikviens saprot, ka notiek kaut kas īpašs: “Jau zvēresta vārdi apliecina, ka tas ir ļoti nopietni, jo zemessargs apņemas būt uzticīgs valstij, netaupot spēkus, veselību un dzīvību. Spēkus, veselību un dzīvību! Tas uzliek gluži vai tādu kā zīmogu! Kā saka, ja iestāšanās Zemessardzē ir brīvprātīga, pēc zvēresta došanas visa brīvprātība beidzas, jo zemessargs visu darīt ir solījis pēc labākās sirdsapziņas, solījis pakļauties pavēlēm!”

Par zvēresta došanas vietu Cēsu pusē izraudzīta Liepa, ceremonija notiek pie pieminekļa Latvijas Atbrīvošanas cīņās kritušo karavīru piemiņai, kā arī Cēsīs, Lejas kapos, kur arī šī gada no-

vembrī Lāčplēša dienā notika ceremonija.

Virsseržants stāsta, ka nākamajā gadā iekārtas četras zvēresta došanas ceremonijas: “Agrāk tās notika biežāk, gandrīz vai katru mēnesi, tiklīdz bija zināms skaits jauno zemessargu, organizējam zvēresta došanu. Tagad nolēmām, ka zvēresta došanas ceremonijas rīkosim neilgi pirms pamatapmācības sākuma, lai zvērestu devušajiem nav jānīkst bez darba. Tad šīs būs arī skaitliski lielākas ceremonijas.

Zvērests atver durvis uz visām apmācībām, uz Zemessardzi, uz Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem. Zvēresta devējs apņemas sargāt šo valsti, un tad nav svarīgi, vai turpinās dienestu Zemessardzē, vai kādā brīdī izvēlēsies kļūt par profesionālā dienesta karavīru. Izvēloties no Zemessardzes pāriet profesionālajā dienestā, otrreiz zvēresta nav jādod.”

Pēc zvēresta došanas zemessargam piešķir uzšuvi ar Zemessardzes vairodziņu sarkanbaltsarkanajās krāsās. Kad izgājis pa-

matapmācību, tiek piešķirta bataljona emblēma, jo tad viņš ir pilntiesīgs šīs brālības loceklis.

Dienā, kad notiek zvēresta došana, vispirms topošie zemessargi dodas uz Alūksnes militāro bāzi, kur saņem formu un ekipējumu. Zvēresta došanas brīdī zemessargs pirmo reizi ir formā.

“Atceros, ka 90.gadu beigās, vēl, iespējams, 2000.gadu pašā sākumā zvērestu deva civilajās

drēbēs, tas notika kabinetā, bet tam trūkst svinīguma pieskaņas,” saka V. Prazņicāns. “Taču šai jābūt nozīmīgai ceremonijai, kas paliek atmiņā.”

Zvēresta došana ir sava veida robežšķirtne, kas maina cilvēku iekšēji. Tas gluži kā pēc kristībām, kad it kā nekas jau nenotika, bet cilvēks tomēr kļuvis citāds.” □

Atpakaļceļa vairs nav

NORMUNDS

GULBIS no Straupes par stāšanos Zemessardzē aizdomājies jau pērnā gada nogalē, bet iesniegumu uzrakstījis pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā.

“Pirmā doma par to dzima pērn 18.novembrī, kad Straupes pils parkā notika svētbrīdis. Mācītājs bija atnācis formas tērpa, jo ir kapelāns, un pēc svētbrīža viņam teicu, ka varbūt arī man iestāties Zemessardzē. Viņš teica – dari to! Sēkla bija iesēta, ziema pagāja pārdomās, bet, kad sākas karš Ukrainā, pieņemu lēmumu – iestāties! Lai gadījumā, ja pienāk x stunda, esmu sagatavots, saprotu, kas notiek, kas jā dara.”

Tagad viņš saka, ka lēmums bijis pareizs: “Protams, tas prasa daudz arī no manis. Tagad turpinās pamatapmācība, mācības ir nedēļas nogalēs, tad jānoņem malā viss pārējais. Tas liek upurēt savu laiku, atņemt to ģimenei, bet apzinos, ka tas ir svarīgi. Mācības liek mainīt sevi. Jāpierod, ka, ierodoties bataljonā, ir jāpakļaujas armijas disciplīnai. Tas ir kaut kas jauns, bet tas ļoti labi izsit no ikdienas rutīnas.”

Jautāts par īpašiem brīžiem, sākot dienesta gaitas Zemessardzē, N. Gulbis saka, ka pirmais ir formas uzvilšana, kas notiek zvēresta došanas dienā. Tad bija zvērests Liepā pie pieminekļa Latvijas Atbrīvošanas cīņās kritušo karavīru piemiņai, un jau nākamajā dienā kopā ar citiem ierindā soļojis uz

Vienības laukumu Cēsīs, kur norisinājās bataljona komandiera maiņas ceremonija.

“Tie visi bija īpaši brīži,” saka N. Gulbis. “Tikko esmu saņēmis formu, devis zvērestu, jau uzreiz kopā ar pieredzes bagātiem vienotā ierindā soļoju uz pasākumu. Laikam jau pāri visam ir zvēresta došana, jo tad skaidri saproti, ka atpakaļceļa vairs nav, tikai uz priekšu! Esmu solījis pēc labākās sirdsapziņas veikt zemessarga pienākumus, es nedrīkstu pievilt! Tajā brīdī apzinies, ka mainīsies ikdiena, ka būs mācības, kurās jāpiedalās, jo esmu to solījis. Ir arī zināms satraukums, vai visu sapratīšu, vai viss izdosies, bet, ja uzmanīgi klausies, esi centīgs, klausī pavēlēm, viss ir saprotams. Ir vajadzīgs laiks, līdz saproti, kas esi viens no Zemessardzes, sākumā to grūti aptvert. Tikko notika šaušanas apmācības, šaušanas testi, tas vairāk iedeva sajūtu, ka tiešām esmu zemessargs.”

Lappusi sagatavojis
JĀNIS GABRĀNS

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no
Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.
Par saturu atbild projekta īstenotājs
izdevniecība SIA "Cēsu Druva".

Tā ir atbildība, liela atbildība

Mūzikis, dziedātājs **RIHARDS ŠAULE** Zemessardzē iestājās tūlīt pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā. Lai arī sirdī esot pacifists, pieņēmis šādu lēmumu, tas bijis rūpīgi pārdomāts, nevis ārišķība.

“24.februāra notikumi man bija reāls šoks, jo līdz pēdējam neticēju, ka tas notiks,” stāsta R. Šaule. “Šī prātam neaptveramā agresija civilizētam cilvēkam rada šoku. Tā Ukrainas teritoriju pievienošana Krievijai man tik ļoti sasauca ar Latvijas likteni. Sapratu, ka Krievijā nekas nav mainījies. Tas man lika pieņemt lēmumu stāties Zemessardzē, jo apzinājos, ka man ir, par ko cīnīties, ir, ko aizstāvēt. Pirmām kārtām tā ir mana ģimene, man tuvie cilvēki.

Zemessardzē man pagājuši jau vairāki mēneši, esmu priecīgs par izvēli. Biedri Zemessardzē, vīrieši un sievietes, ir ar

mirdzošām acīm, staltu stāju, stingru mugurkaulu. Ir prieks piedalīties mācībās, esam vienoti, man nebūtu bail kopā ar viņiem doties kaujas uzdevumā. Mēs varam cits uz citu palauties! Instruktori ir stingri, bet ļoti cilvēcīgi, un tas ir būtiskais, kas ir Zemessardzē, - cilvēcība.

Šis posms man liecis sevi lauzt. Esmu radis būt noteicējs par savu laiku, darbu, bet te ir citādi, un saprotu, ka tas nav slikti. To, ko nozīmē būt par labu kareivī, saproti, tikai esot tur iekšā. Militārais reglaments uzliek atbildību, liek turēties pie konkrētām normām, esmu sapratis arī bezierunu pakļaušanos pavēlēm, ko līdz tam īsti neizpratu. Cilvēki, kuri dod pavēles, ir mani kolēģi, un esmu pārliecinājies, ka viņiem ir zināšanas, prasmes, viņi zina, ka jā dara tieši tā. Komandieris redz kopējo ainu, un mums katram tajā ir sava funkcija. Lai būtu rezultāts, katram ka-

ravīram jābūt savā vietā, savā laikā un jādara tas, kas jā dara!”

Zvēresta došana ļoti palikusi atmiņā. Rihards neslēpj, ka ir emocionāls cilvēks, šis notikums bija kas īpašs: “Zvēresta došana īpaši lika sajūst atbildību, ko esmu uzņēmis. Būt karavīram, būt zemessargam ir ļoti liela atbildība, jo mans pienākums ir aizsargāt cilvēkus no iespējama ļaunuma. Runājot ar kolēģiem, jūtu, ka visiem ir šī atbildība, un tā nav nosta, kas jānes, nē, tā ir pacilātība. Sajūta, ka neesmu viens, bet esmu viens no karavīriem, varu saukties par zemessargu, tas dod spēku un vairo pārliecību par sevi.

Kad 11.novembrī svinīgajā pasākumā dziedāju himnu, skatījos uz valsts karogu, uz saviem kolēģiem, sapratu, ka man nav bail atdot dzīvību par savu valsti. Un tas dod īpašu brīvības sajūtu!” □